

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβώνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Μαρτίου 2015.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Επί τα βελτίω αναθεωρούνται οι ήδη **θετικές προβλέψεις για την ανάπτυξη της πορτογαλικής οικονομίας το 2015**. Η πιο συντηρητική πρόβλεψη είναι αυτή του ΟΟΣΑ που εκτιμά ότι η πορτογαλική οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 1,3%, ενώ η πιο αισιόδοξη, αυτή του Καθολικού Πανεπιστημίου Λισσαβώνας, βλέπει ανάπτυξη της τάξης του 1,9%. Η εικόνα για την πορεία της πορτογαλικής οικονομίας βελτιώθηκε τον περασμένο Μάρτιο. Το πρακτορείο Bloomberg, βασιζόμενο σε εκτιμήσεις 22 οικονομολόγων, προβλέπει πλέον ανάπτυξη 1,5% (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης 1,3%). Ομοίως η Τράπεζα της Πορτογαλίας αναθεώρησε επί τα βελτίω την πρόβλεψή της για ανάπτυξη σε 1,7% (από 1,5%). Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο επίσης αναθεώρησε την εκτίμηση ανάπτυξης της πορτογαλικής οικονομίας το 2015 από 1,2% σε 1,6%, ενώ και ο οίκος Standard & Poor's προβλέπει ανάπτυξη της τάξης του 1,8% τόσο για το 2015, όσο και για το 2016.

 Θετικό παρέμεινε το ισοζύγιο στο εξωτερικό εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών της Πορτογαλίας το 2014, αν και μειωμένο έναντι του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα, το 2014 οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 3,4%, καταγράφοντας επιβράδυνση σε σχέση με το 2013, οπότε το ποσοστό αύξησης είχε ανέλθει σε 6,4%. Αντίθετα, περαιτέρω αύξηση κατέγραψαν οι εισαγωγές, ήτοι +6,2%, έναντι αντίστοιχου ποσοστού 3,6% το 2013. Το πλεόνασμα ανήλθε σε ποσοστό 0,7% επί του ΑΕΠ, θετικό μεν αλλά σημαντικά μειωμένο σε σχέση με το 2013 οπότε είχε ανέλθει σε 1% επί του ΑΕΠ. Αξίζει να σημειωθεί ότι **το 2014 ήταν χρονιά ρεκόρ για τον εισερχόμενο πορτογαλικό τουρισμό**. Τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 12,4% σε ετήσια βάση, ανερχόμενα σε 10,4δισ ευρώ, ενώ ο αριθμός των διανυκτερεύσεων ανήλθε σε 46,1εκ. (+11%). Θετικά είναι τα σημάδια και τον Ιανουάριο του 2015, οπότε οι διανυκτερεύσεις αυξήθηκαν κατά 13,4% έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2014, σε συνολικά 2 εκ. Βελτίωση κατέγραψε επίσης τον Ιανουάριο το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών, χάρις στην συρρίκνωση κατά 10,2% των εισαγωγών, η οποία οφείλεται στην μείωση της τιμής του πετρελαίου. Πάντως, την ίδια περίοδο μειώθηκαν και οι εξαγωγές αγαθών της Πορτογαλίας κατά 1,8%.

 Το 2014 το έλλειμμα του προϋπολογισμού της γενικής κυβέρνησης ανήλθε σε **4,5% επί του ΑΕΠ** (7,882δισ ευρώ), μειωμένο σε σχέση με το 2013 οπότε είχε ανέλθει σε 4,8% επί του ΑΕΠ. Μη λαμβάνοντας υπόψη τα έκτακτα-εφάπαξ μέτρα, το έλλειμμα ανήλθε σε 3,4% επί του ΑΕΠ (έναντι αντίστοιχου μεγέθους 5,1% επί του ΑΕΠ το 2013). Η χώρα επέτυχε για δεύτερη χρονιά **πρωτογενές πλεόνασμα, της τάξης του 0,4% επί του ΑΕΠ** (έναντι 0,1% το 2013). Κατά τους δυο πρώτους μήνες του 2015, ο κρατικός προϋπολογισμός εμφάνισε έλλειμμα 239,8εκ.ευρώ, με τα έσοδα και τις δαπάνες αυξημένα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2013 κατά 2,1% και 6,1% αντίστοιχα. Η αύξηση των εσόδων αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των εισπράξεων από έμμεσους φόρους, ενώ οι υψηλότερες δαπάνες οφείλονται σε δαπάνες για τόκους και για συντήρηση του οδικού δικτύου. Αναφορικά με το έλλειμμα του 2015, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προβλέπει να κυμανθεί σε 3,2% επί του ΑΕΠ, αν και η πορτογαλική Κυβέρνηση εμμένει στην προτεραιότητα εξόδου της χώρας από την διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, δηλαδή την μείωση του ελλείμματος σε ποσοστό κάτω του 3%, προβλέποντας έλλειμμα 2,7% επί του ΑΕΠ.

 Τον περασμένο Μάρτιο, και εφόσον έλαβε τις απαραίτητες σχετικές εγκρίσεις, η Πορτογαλία προέβη σε **πρόωρη αποπληρωμή προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο χρέους 6,6δισ ευρώ**, σχεδόν το 1/5 του συνολικού χρέους της προς τον Διεθνή Οργανισμό. Κατά αυτόν τον τρόπο, η πορτογαλική κυβέρνηση εκτιμά ότι θα εξοικονομήσει σε τόκους 100 εκ. ευρώ το 2015 και έως και 700εκ.ευρώ τα επόμενα δέκα έτη. Εν τω μεταξύ, τα επιτόκια των κρατικών ομολόγων στην δευτερογενή αγορά μειώνονται σταθερά καταγράφοντας νέα ιστορικά χαμηλά (1,5% για τα δεκαετή ομόλογα), χάρις στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Υπό το φως των ευνοϊκών αυτών συνθηκών, ο Πορτογαλικός Οργανισμός Διαχείρισης Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Χρέους (IGCP) εξέδωσε τον Μάρτιο ομόλογα 10ετούς ωρίμανσης, συνολικής αξίας 1,499δισ ευρώ, με επιτόκιο 2,0411% έναντι 2,5062% κατά την αντίστοιχη τελευταία δημοπρασία του περασμένου Φεβρουαρίου.

 Ανακόπτεται η θετική εξέλιξη στο μέτωπο της ανεργίας, που τους τελευταίους μήνες εμφάνιζε πτωτική τάση. Τον περασμένο Φεβρουάριο, τα στοιχεία για την αγορά εργασίας ήταν απογοητευτικά, με αύξηση του **ποσοστού ανεργίας σε 14,1%** από 13,8% τον προηγούμενο μήνα. Πάντως, η πορτογαλική κυβέρνηση εκτιμά ότι το 2015 θα κλείσει με ανεργία κάτω του 13%, αν και η τελευταία εκτίμηση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου ανεβάζει το ποσοστό αυτό σε 13,5%.

 Ο Αντιπρόεδρος της Ε.Επιτροπής, αρμόδιος για την Απασχόληση, την Ανάπτυξη, τις Επενδύσεις και την Ανταγωνιστικότητα, κ Jyrki Katainen, επισκέφθηκε τον Μάρτιο την Λισσαβόνα, με αφορμή παρουσιάσεις του **επενδυτικού σχεδίου Juncker**. Ο κ. Kaitanen χαρακτήρισε «θαύμα» την πρόοδο της Πορτογαλίας τα τελευταία 3 χρόνια. Εξέφρασε την πεποίθηση ότι η Πορτογαλία θα επωφεληθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (EFSI), τόσο για την προώθηση νέων επενδύσεων, όσο και για την αύξηση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, δηλώνοντας ότι «το σχέδιο Juncker γεννήθηκε για χώρες όπως η Πορτογαλία», όπου απαιτείται καταμερισμός κινδύνου ώστε να μην φοβούνται οι επιχειρηματίες να υλοποιήσουν τις ιδέες τους. Μέχρι σήμερα, σύμφωνα με ανεπίσημες πηγές, η Πορτογαλία έχει παρουσιάσει 113 επενδυτικά σχέδια συνολικής αξίας 31,8δισ ευρώ, εκ των οποίων τα 16,1δισ ευρώ αφορούν την περίοδο 2015-2017. Εξ αυτών το 31% αφορά τον κλάδο των μεταφορών, το 30% την ενέργεια, το 24% κοινωνικές υποδομές, 9% περιβάλλον και το 6% καινοτομία-ψηφιακή οικονομία-γνώση. Τόσον στον τομέα των μεταφορών, όσο και στον τομέα της ενέργειας ξεχωρίζουν **επενδυτικά σχέδια για την σύνδεση της Πορτογαλίας και της Ισπανίας**, όπως η κατασκευή σιδηροδρομικής σύνδεσης των λιμένων Λισσαβόνας και Sines με την Μαδρίτη, καθώς και η ενεργειακή διασύνδεση της Ιβηρικής χερσονήσου με την υπόλοιπη Ευρώπη.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Η πορτογαλική τράπεζα BPI (η οποία ανήκει κατά 44% στην ισπανική CaixaBank) τελικά αποκλείστηκε, λόγω χαμηλού τιμήματος της προσφοράς της, από την διαδικασία για την πώληση της **Novo Banco**, της τράπεζας δηλαδή που δημιουργήθηκε τον Αύγουστο 2014, μετά τον διαχωρισμό του υγιούς τμήματος της BES από τα τοξικά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της. Μεταξύ των 15 υποψήφιων αγοραστών είναι η ισπανική Santander (μέσω της πορτογαλικής Santander Totta), οι κινεζικοί όμιλοι Fosun και Anbang Insurance, καθώς και οι αμερικανικές Apollo Global Management και Cerberus. Εν τω μεταξύ, δημοσιεύθηκαν και τα οικονομικά αποτελέσματα της Novo Banco έτους 2014 (ειδικότερα για το διάστημα από την σύστασή της τον Αύγουστο 2014 έως το τέλος του έτους), κατά το οποίο εμφάνισε ζημίες 468εκ.ευρώ.

 Ο Δήμος Λισσαβώνας εισήγαγε **νέο «τουριστικό» φόρο**, από 1^{ης} Απριλίου 2015, τον οποίον θα καταβάλει (τουλάχιστον το 2015) η γαλλικών συμφερόντων εταιρεία διαχείρισης πορτογαλικών αεροδρομίων ANA, χωρίς να αυξηθεί ο φόρος αεροδρομίου που ούτως ή άλλως έχει ήδη καθοριστεί για το τρέχον έτος. Ο φόρος θα αντιστοιχεί σε 1 ευρώ για κάθε άφιξη στο αεροδρόμιο Λισσαβώνας μη-κατοίκου Πορτογαλίας. Βάσει της συμφωνίας που υπέγραψε ο Δήμος Λισσαβώνας με την ANA, η ANA θα καταβάλει για το 2015 ποσό που θα κυμανθεί από 3,6 έως 4,4εκ.ευρώ, αναλόγως του αριθμού των αφίξεων. Ο εν λόγω φόρος ενεκρίθη τον περασμένο Δεκέμβριο με σκοπό την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων για την βελτίωση της υποδοχής τουριστών στην πόλη. Σύμφωνα με τον Δήμο Λισσαβώνας, η ιδέα είναι να εισπραχθεί ο φόρος αυτός και το 2016, αλλά ακόμα δεν έχει αποφασισθεί ο τρόπος εισπραχής του.

 Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, **σχετική βελτίωση παρουσίασε το 2014 ο κατασκευαστικός κλάδος σε σχέση με το 2013, η εικόνα όμως παραμένει αρνητική**. Ο αριθμός των οικοδομικών αδειών που εξεδόθησαν το 2014 μειώθηκε κατά 5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σε 15.400 άδειες, ενώ ο αριθμός των ολοκληρωμένων έργων συρρικνώθηκε κατά 37,2% σε συνολικά 14.500 κατασκευές. Τα ποσοστά μεταβολής για τα αντίστοιχα μεγέθη κατά το 2013 ήταν 22,7% και 11%. Σε σχέση με το 2005 δε, ο αριθμός ετήσιων οικοδομικών αδειών μειώθηκε το 2014 κατά 70%.

 Σε όρους **διμερών εμπορικών συναλλαγών αγαθών Ελλάδος-Πορτογαλίας**, σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας, κατά το 2014, συνολικά οι ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία μειώθηκαν κατά 5,1%, ενώ οι ελληνικές εισαγωγές από την Πορτογαλία συρρικνώθηκαν κατά 9,6%. Εάν δεν συνυπολογισθεί το εμπόριο πετρελαιοειδών, οι ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία καταγράφουν αύξηση της τάξης του 4,2%, ενώ οι ελληνικές εισαγωγές από την Πορτογαλία εμφανίζουν άνοδο κατά 3,9%. Το 2014 ο όγκος εμπορίου πετρελαιοειδών συρρικνώθηκε κατά 37%. Χωρίς πετρελαιοειδή το αποτέλεσμα του εμπορικού ισοζυγίου είναι ελλειμματικό για την Ελλάδα κατά 3,2εκ.ευρώ (βελτιωμένο κατά 6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος). Συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών το ισοζύγιο είναι ελλειμματικό εις βάρος της Ελλάδος κατά 59,8 εκ.ευρώ (έναντι 72,2εκ.ευρώ το 2013). Το 38% των ελληνικών εξαγωγών στην Πορτογαλία το 2014 αφορούσε βιομηχανικό εξοπλισμό, το 32% τρόφιμα-ποτά, το 13% κεφαλαιουχικά αγαθά και το 12% άλλα καταναλωτικά αγαθά.